

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВНЗ

Бабушко Світлана Ростиславівна,
Національний університет фізичного виховання і спорту України

Характерною рисою сучасного світу, безперечно, є процеси глобалізації суспільства, результатом яких є об'єднання народів в економічному, політичному, освітньому, науковому та культурному просторі. У зв'язку з цим економіка України потребує висококваліфікованих фахівців із знанням іноземних мов, що також підвищує конкурентоздатність і мобільність самих фахівців на світовому ринку праці. Відтак, перед ВНЗ постає завдання сформуванню іноземну компетентність студентів, принаймні на мінімально прийнятному рівні B-2 (незалежний користувач, просунутий) [1, с. 3].

Іноземна мова уже вийшла за рамки загальноосвітньої дисципліни. Нині її розглядають як одну із складових професійної підготовки поряд із спеціальними дисциплінами фахової орієнтації. Оскільки опанування іноземною мовою, зокрема англійською, проходить у професійному контексті, її називають «англійською мовою спеціального вжитку» чи «англійською мовою за професійним спрямуванням» (далі АМПС).

Для успішного розвитку іноземної компетентності студентів немовних ВНЗ необхідно здійснити низку першочергових завдань. Оскільки чисельність годин аудиторної роботи в немовному вищому навчальному закладі обмежена, викладачі іноземних мов мають спланувати роботу таким чином, щоб максимально повно використати потенціал аудиторної роботи. Зокрема, структурувати курс АМПС так, щоб він охоплював: етап «вирівнювання знань» студентів; загальноосвітній та спеціалізований етапи. Кожен з них повинен мати чітко визначені цілі та завдання.

Пріоритетним напрямом роботи викладачів іноземних мов у ВНЗ має бути широке використання активних та інтерактивних методів вивчення мови, які носять комунікативно-орієнтований характер. У світлі інформаційних технологій сучасного суспільства використання інтерактивних засобів, а саме технічних засобів, що сприяють швидкому та активному обміну інформацією між користувачем та інформаційною мережею в режимі реального часу [2, с. 62], сприятиме ефективності інтерактивних методів. Завдяки інтерактивним засобам, з'являються нові види навчальної діяльності, полегшується збір, накопичення, зберігання, обробка інформації, має місце активний діалог між суб'єктами: користувачем-учнем та користувачем-педагогом.

Сучасні інформаційно-комунікаційні засоби, зокрема «Smart Board», яку у вітчизняній педагогічній практиці називають «інтерактивною дошкою» або «мультимедійною», є зручним інструментом для організації навчального процесу чи навчального електронного середовища MOODLE. Водночас вони вимагають від викладача добре побудованої методології. Для цього викладач АМПС має створити електронний варіант навчального матеріалу, тобто електронні навчальні посібники чи курси відповідної фахової спрямованості..

Щоб такі підручники і курси були результативними, відповідали вимогам сучасного електронного підручника, необхідно, щоб викладачі іноземних мов самі навчилися, як укласти електронні посібники та набули навичок управління інтерактивною дошкою. З цією метою викладачі іноземних мов повинні пройти курси з оволодіння сучасними активними методиками. Таким чином, діяльність викладачів іноземних мов буде базуватися на принципі «вчимося самі, навчаємо інших», що особливо важливо у сьогоденних умовах, коли студенти часто більше обізнані із сучасними інформаційно-комунікаційними засобами та повсякчас їх використовують у своїй щоденній діяльності.

Використання інтерактивних засобів є ефективною формою як під час аудиторних занять, так і для організації самостійної роботи студентів, оскільки інтенсифікують процес навчання, розвивають творчий потенціал студента, навчають його вчитися самостійно і спонукають його до цього. Самостійна робота студентів відіграє першорядну роль при вивченні іноземної мови професійного спрямування, що відображено у співвідношенні часу, який відводиться на аудиторну та самостійну роботу і відповідно становить 1 до 3. Тому саме самостійна робота має стати основою набуття знань з іноземної мови за професійним спрямуванням, формування іншомовної компетентності майбутніх фахівців.

Основними видами самостійної роботи можуть бути такі:

- вивчення нового матеріалу: читання та конспектування, перегляд відеозаписів, прослуховування аудіо записів тощо;
- поглиблене вивчення програмного матеріалу: підготовка до поточних та модульних контрольних робіт, до підсумкового контролю – заліків та іспитів, виконання типових вправ на аудіювання, розвиток лексичних навичок, на розвиток діалогічного та монологічного мовлення;
- вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: підготовка до домашнього читання, участь у ділових іграх, розгляд навчальних проблемних ситуацій, підготовка рефератів доповідей, короткої інформації із заданої професійно-орієнтованої тематики;
- опрацювання граматичного матеріалу з основної та рекомендованої літератури тощо.

Отже, пріоритетними шляхами формування іншомовної компетентності студентів немовних ВНЗ є структурування курсу АМПС, широке використання інтерактивних засобів для аудиторної і для самостійної роботи студентів, підвищення рівня інформаційно-комунікаційної компетентності самого викладача.

ЛІТЕРАТУРА

1. Англійська мова спеціального вжитку (ESP) в Україні: допроектне дослідження. – К.: Ленвіт, 2004. – 124 с.
2. Лосєва Н. М. Інтерактивні технології навчання математики: навч.-мето. посіб. для студентів ВНЗ / Н. М. Лосєва, Т. В. Непомняща, А. Ю. Панова. – К.: Кафедра, 2012. – 228 с.